

Uunga siunnersuut: Inissiani attartortittakkani ineqarnermut tapiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx xx xx 2015-imeersoq
(*Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisumit saqqummiunneqartoq*)

pillugu

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa

Siunnersuutip aappassaaneerreqarnerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliaq kingullermik suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Demokraatit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Jess Svane, Siumut,
Inatsisartunut ilaasortaq Laura Tàunâjik, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Ineqi Kielsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqtigiit

UKA 2015-imi ulloq 8. oktober 2015-imi siullermeerinerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliamit sukumiisumik suliarineqarpoq.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Inissianik attartortittakkani ineqarnermut tapiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 31. maj 2001-imeersumut taartitut ataatsimoortinneqarluni nutaatut siunnersuutaavoq.

Ineqarnermut tapiissutinik naatsorsuinermi tunngavissatut maannakkut aningaasarsiat aallaavigneqarnissaat siunnersuutikkut qulakkeerneqassasoq Naalackersuisunit oqaatigineqarpoq.

Aammattaaq Naalackersuisut paasissutissiinerat naapertorlugu, attartortitsisartut inissianik attartortitsinermi akinik pissusissamisuumngitsumik akinik qaffasinaarinikkut aningaasatigut

attartortitsisut iluanaaruteqarniarsinnaanerat naapertuutinngitsut
 iluanaarniutigineqarsinnaasullu peerneqarnissaat siunnersuummi siunertarineqarpoq.

Naapertuutinngitsut iluanaarniutigineqarsinnaasullu taamaattut pinngitsoortinniarlugit
 erseqqinnerusumik maleruagassiornissaq Naalakkersuisut nalunaarutikkut
 iluarsiissuteqarfigilersaarpaat, tassani aningaasarsiat killissarisat, nammineq akiliutissat
 aamma ukiumoortumik ineqarnermut tapiissutitut aningaasat minnerpaaffissaat
 annerpaaffissaallu pillugit aalajangersakkanik sukumiinerusunik
 aalajangersaasoqarsinnaassalluni.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Saqqummiussissutip Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermit Isumaginninnermullu
 Naalakkersuisumit saqqummiunneqartup saniatigut partiit oqaaseqartartui Siumut, Inuit
 Ataqatigiit, Demokraatit aamma Partii Naleraq allakkatigut saqqummiussaqqarput.

Aningaasaqarnikkut sanngiinnerusut inissiani attartortittakkani najugaqaannarnissaminnut
 akissaqarnissaat qulakkeerniarlugu isertitat apeqqutaatillugit ineqarnermut tapiissutinik
 aaqqissuussineq aningaasatigut tapersiissutaassasoq Siumup oqaatigaa. Aammattaaq
 aaqqissuussinermi atuuttumi iluanaarniutaasinnaasut peerneqassasut Siumup
 erseqqissaassutigaa.

Siunnersuummi pingaarnertut siunertarineqartut marluk Inuit Ataqatigiit
 tapersorsorinnaavaat, tassaasut maannakkut aningaasarsianut naatsorsueriaaseq aammalu
 inatsimmi atuuttumi iluanaarniarsinnaanissamut tunngasut. Siunnersuutip utoqqalinersialinnut
 aamma siusinaartumik pensionisialinnut tunngatillugu aaqqissuussinermi suliamut atasutut
 isigineqarnissaa Inuit Ataqatigiit naatsorsuutigisimagaluarpaat. Siunnersuutip
 pissakinnerusunut pitsaanngitsumik kinguneqarsinnaanera Inuit Ataqatigiit ernumassutigaa.

Ullumikkut isertitanut sanilliullugu ineqarnermut tapiissutit qulaajarneqarnissaat
 Demokraatinit tapersorsorneqarsinnaavoq. Periuseq atorneqarsinnaasariaqarpoq
 allaffissornikkullu nanertuutaanani. Maleruagassat, taasunga ilanngullugu innuttaasut
 paasissutissiisussaataanerat innuttaasunut paasisitsiniaanikkut
 paasissutissiissutigineqassapput. Ineqarnermut tapiissutit
 iluanaarniutigineqarsinnaajunnaarnissaat partiit allat assigalugit Demokraatinit
 tapersorsorneqarpoq. Aammattaaq utoqqalinersiallit aamma siusinaartumik pensionisiallit
 ineqarnermut tapiissutisiaqalernissamut periarfissinneqarnissaat eqqumaffigineqartariaqartoq
 Demokraatit oqaatigaa.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliami
 sularineqartussanngorlugu innersuussutigineqarpoq.

Tusarniaanermut akissutit

Makkununga ulluni 15. maajimiit 19. juni 2015-imut siunnersuut tusarniaassutigineqartoq siunnersuummi allassimavoq:

Naalakkersuisup Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Peqqissutsimut, Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Pinnngortitamut Avatangiisinut Inatsisinullu Atuutsitsinermit Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, KANUKOKA, Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfik, Kommunit Kukkunersiuisui, Kattuffik Utoqqaat Nipaat, Kalaallit Nunaanni Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit, Dansk Institut for Menneskerettigheder, Inooqat, MIO, IMAK, AK, NUSUKA, SIK, PIP, Sulisitsisut, ASG, PPK, KNAPK, Agerskov Consulting, GrønlandsBanken, BankNordik, Grønlands Revisionskontor A/S, EY Grønland, INI, Iserit, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq.

Tusarniaanermut makku akissuteqarsimasut ilisimatitsissutigineqarpoq:

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Instituti, Kommunit Kukkunersiuisui, Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfik, Inooqat, SIK, KANUKOKA, MIO, IMAK, PPK. Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Qeqqata Kommunia, Qaasuitsup Kommunia.

Ilanngullugu siunnersuummut oqaaseqaatissaqaratik makku ilisimatitsissutigaat:

Inuit Pisinnaatitaaffii pilugit Instituti, IMAK.

Tusarniaanermi akissutigineqartut ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

Inatsisissamik nalilersuilluni ataatsimiinneq apeqqutillu

Siunnersuummik siullermeerinissaq sioqqullugu siunnersuutip inatsisitigut nalilersorneqarnera ataatsimiititaliap ulloq 6. oktober 2015-imi saqqummiuppa. Ataatsimiinnermut matumunnga allakkatigut nassuiaat 22. oktober 2015-imeersoq, matumani ilanngullugu ataatsimiititaliap apeqquteqaatai **ilanngussaq 1-itut** ilanngunneqarput.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnermini atugassaminik apeqqutitut arlalinnut akissuteqaqqullugu ulloq 19. oktober 2015 Ilaqtariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoq qinnuigaa. Ataatsimiititaliap apeqqutaasa Naalakkersuisullu akissutaata assilineri isumaliutissiisummi matumani ilanngussaq 2-t ilanngunneqarput.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Inissiap tigummiinnarnissaata qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu inissiani attartortittakkani inoqutigiiPASSUARNUt ineqarnermut tapiissutisiaqarnissamut periarfissaq annertuumik pingaaruteqarpoq. Ineqarnermut tapiissutit isumaginninnikkut anguniakkanut sakkussaapput inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut pitsaanngitsumik inissisimasut najukkaminniinnarnissaat siunertaralugu isumaginninnikkut aningaasatigut ikiorsiissutaasussat. Ukiuni kingullerni malittarisassat atuuttut ilaatigut naapertuutinningsut politikikkut eqqumaffigineqalersimavoq.

Siunnersuummi matumani tunngavilersuutigineqartoq ataatsimiititaliamit ataatsimut isigalugu tapersorsorneqarpoq. Ineqarnermut tapiissutit annertussusaat inoqutigiit ullumikkut isertitaannut naapertuunnissaat tapersorsornartuuvoq.

Ineqarnermut tapiissutip iluarsiivigineqarnissaanik politikikkut kissaatigineqarnera taamatutaaq tapersorsornartuuvoq, taamaalilluni ineqarnermut tapiissutitut tunngatillugu iluanaarniutit tamarmik suujunnaarsinneqarsinnaaniassammata. Taamaalilluni ineqarnermut tapiissutit attartortitsisartunit ineqarnermut tapiissutitik iluanaarniuteqartartunit ineqarnermut akiliutitik naapertuutinningsumik qaffasissusiliisartunit imaluunniit inissiamik iluanaarniutigalugu aaqqissuunneqartunit iluanaarniutaassanngillat. Aammattaaq ineqarnermut tapiissutit ineqarnermut akiliutitik naapertuutinningsumik qaffasitsiteqataassanngilaq.

Inatsimmi atuuttumi naapertuutinningsut iluanaarniuteqarsinnaanerillu oqaatigineqartut pinngitsoortinneqarnissaat siunertaralugu ineqarnermut tapiissutit pillugit inatsisitigut suliniuteqarneq manna Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap siviisuumik utaqqisimavaa. Ineqarnermut tapiissutit pillugit najoqqutassiat sukateriffigineqarnissaat pilersaarutigineqartoq Isumaginninnermut Naalakkersuisuusimasup oktober 2009-ili nalunaarutigaa. Tamanna pivoq “angajoqqaarpaalussuit meeqqaminnut inissianik pisisarnerat”-nik taasamik ineqarnermut tapiissutit pillugit malittarisassat aqutigalugit annertuumik aningaasalersuisoqartoq tusagassiutitigut oqaatigineqarmat. Angajoqqaarpaalussuit meeqqatik ilinniagaqartut inissianik pitsittarpaat, taamaaleriarlutik meeqqaminnut taakkununga attartortittarlugit, taamaaliornermikkut inissiamut ataatsimut qaammammut ineqarnermut 5.000 kroninik pissarsisarlutik.

Aamma 2012-imi tusagassiutitigut oqaatigineqarpoq Nuummi ilinniartut najugaqarfiinik akikitsumillu najugaqartitsisinnaasunik amigaateqarnerup kingunerisaanik ilinniagaqartunut ineqarnermut annertuumik akiliuteqartitsisoqartartoq. Ineqarnermut akiliutit qaffasissut ineqarnermut tapiissutitit pissarsiariuminartunit attartortitsisartunullu toqqaannartumik tunniunneqartartunit ilaatigut aningaasalersorneqarput. Ineqarnermut tapiissutitut

attartortitsisumit pissarsiarineqarsinnaasunut sanilliullugu ineqarnermut akiliutit annikillisinneqartarnersut qulaajarneqarsimangissorinarpoq.

Ilaatigut iluanaarniarnerit pinngitsoortinniarlugu ineqarnermut tapiissutit pillugit inatsisip maanna iluarsivigineqarnissaa sooq ukiuni taama amerlatigisuni ingerlanniarneqarsimanersoq ataatsimiititaliap nassuiaatissarsiniarsimangilaa. Taamaattoq maanna suliniuteqarniarneq ataatsimiititaliamit ataatsimut isigalugu nuannaarutigineqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik misissuina

Siunnersuut 17-inik paragrafeqarpoq kapitalinut 7-inut agguarneqartumik.

Kapitali 1 Aalajangersakkat nalinginnaasut

Siunnersuummi §§ 1 aamma 4 saqqummiunneqarnermittut iluseqartut pisariaqartutut ersarikkaluarput. Inissianik attartorneq pillugu maleruagassanut innersuussinermut isumaqarpiangitsumut taarsiullugu siunnersuummi inissiat attartortittakkat suut pineqarnersut nassuiaatini ersarissarneqarsimanissaat tulluarnerusimassagaluarpog.

Taamaattoq siunnersuummi § 1 innersuussutigalugu; taanna malillugu ineqarnermut tapiissut inoqutiginnut inissiani attartortittakkani inatsimmut atuuttumi ilaatinneqartuni najugalinnut taamaallaat tunniunneqarsinnaallutik; inissiat attartortittakkat aalajangersimasut ineqarnermut tapiissutinut mattunneqarsinnaanersut ataatsimiititaliamit eqqartorneqarpoq. Matumani assersuutigalugu taakku tassaasinnaapput inissiat namminersortunit attartortinneqartartut, Namminersorlutik Oqartussanit kommuninilluunniit pigineqanngitsut aammalu iluanaarniutigineqarnerinik ilisimasaqarfigineqanngitsut.

Ineqarnermut tapiissutisisinnaanermut atatillugu inissiat attartortittakkat pillugit inatsimmi atuuttumi inissianut attartortittakkanut killilersuisoqarnissaa maannakkut kissaatigineqanngitsoq sukumiinerusumik oqaloqatigiinnermi ataatsimiititaliami isumaqatigiissutigineqarpoq.

Siunnersuummi § 4; taanna malillugu taamaallaat ineqarnermut akiliutinut ineqarnermut tapiissuteqartoqarsinnaalluni; malittarisassanik atuuttuni ingerlateqqiinerummat ataatsimiititaliap erseqqissaatigissava. Taamaalluni assersuutigalugu innaallagissamut, imermut kiassarnermullu (atuinermi) aammalu atuinermi akiliutinut ineqarnermut tapiissuteqartoqarneq ajorpoq.

Siunnersuutip suliarineqarnerani siunnersuummi aamma imermut kiassarnermullu matumani ilanngullugu qularnaveeqqusiinermut akiliutit siunnersuummi aamma ilanngunneqartariaqaraluarnerannik oqartoqarmat siunnersuutit taakku siunnersuummut akitsorsaataasussat ataatsimiititaliami immikkut oqaluuserineqarput.

Ineqarnermut tapiissutit taamaallaat ineqarnermut akiliutitut tunniunneqartarnissaat sukumiinerusumik oqaloqatigiinnermi ataatsimiititaliami isumaqatigiissutigineqarpoq. Atuinnermi akiliutitut allanut ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsineq naapertorlugu isumaginninnermut inatsimmi allami qinnutigineqassapput.

Siunnersuummi § 5 malittarisassanik atuuttunik allannguinerusoq ataatsimiititaliap maluginiarpa. § 5 naapertorlugu *Ineqarnermut tapiissutit ineqarnermut akiliutit, inoqutigiit akileraarutitigit ilanngaait ilanngunnagit massakut aningaasarsiaat akileraaruteqaataasussat tamarmiusut, inissiaq taassumalu aaqqissugaanera kiisalu meeqqat 18-it inorlugit ukiullit angerlarsimaffimmi najugaqartut amerlassusaat tunngavigalugit maanna naatsorsorneqartarput.*

Akileraarutitigit ilanngaait ilanngunnagit maannakut aningaasarsiat akileraaruteqaataasussat ineqarnermut tapiissutinik naatsorsuinnermi tunngavigineqarnissaat ataatsimiititaliamit taparserneqarpoq. Tamatuma inoqutigiit maannakut isertitaannut naapertuuttumik ineqarnermut tapiissuteqartitsinissaq qulakkiissavaa.

Ataatsimiititaliaq siunnersuummi § 6-imut immikkut oqaaseqaatissaqanngilaq, tassani ineqarnermut tapiissutinik qinnuteqartut paasissutissiisussaataanerat erseqqissarneqarluni. Pissutsit taamaannerat siunnersuummilu § 6, imm. 2 malillugu *ineqarnermut tapiissutinik pisinnaanermut aamma kommunalbestyrelsip ineqarnermut tapiissutinik naatsorsuinissaanut pingaaruteqartut allanngorneri pillugit ineqarnermut tapiissutinik tunineqartoq kommunalbestyrelsimut nalunaaruteqarnissaminut pisussaaffeqarpoq.*

Kommunalbestyrelsi tunineqartup ineqarnermut tapiissutinik tunineqarnissaanut aamma kommunalbestyrelsip ineqarnermut tapiissutinik naatsorsuinissaanut nakkutiginnissalluni pisussaaffeqarnera pillugu siunnersuummi § 7 nutaatut aalajangersagaavoq.

Ineqarnermut tapiissutit eqqortut tiguisissusanut eqqortunut tunniunneqartarnissaat ingerlaavartumik qulakkeerneqartassasoq pissusissamisoorluinnartutut ataatsimiititaliamit isumaqarfigineqarpoq.

Siunnersuummi § 8-mi aningaasarsiat killissarisaat ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnermini immikkut ujartorsimavai, tassami taakku siunnersuummi aammalu tassunga nassuiaatini allassimanggimmata. Ineqarnermut tapiissutinut piumasaaqatit taakkuninngalu naatsorsuisarneq pillugu maleruagassanik erseqqinnerusumik, tak. siunnersuummi § 5, tassunga ilanngullugit aningaasarsiat killissarisaat, nammineq akiliutissat aamma ukiumoortumik ineqarnermut tapiissutinut aningaasat minnerpaaffissaat annerpaaffissaallu

pillugit aalajangersakkanik Naalakkersuisut siunnersuummi § 8, imm. 2 naapertorlugu aalajangersaanissaat siunertarineqarpoq.

Ataatsimiititaliaq aningaasarsiat killissarisat pillugit apeqquteqarnermigut paasissutissanik sukumiinerusunik Naalakkersuisunit pissarsivoq aammalu ilanngussat isumaliutissiisummut ilanngunneqartut innersuussutigineqarput.

Nalunaarummi atuuttumi aningaasarsiat killissarisat aalajangiusimaannarneqalersaarnerat ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq. Killissarisat taakku ukiuni aqqaneq marlunnik amerlanerusuni iluarsivigineqarsimanginneri ilanngullugu ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq, taamaattumik siunnersuummik aappassaaneerinissamut Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqassapput killissarisat taakku qaqugu iluarsivigineqarnissaat pillugu aammalu tunngaviit suut kiisalu ukiut aqqaneq marluk kingulliit ingerlanerini ineqarnermut akiliutit qaffaavigineqartarnerat eqqarsaatigineqartariaqarneri pillugit nassuiaassasut.

Kapitali 2 Aqunneqarnera tapiissutinillu tunniussisarneq

Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq siunnersuummi § 10 malillugu kommuni angerlarsimaffigisat ineqarnermut tapiissutinik qinnuteqaatinik suliarinnittuussaaq aammalu ineqarnermut tapiissutit pillugit aalajangiisuussalluni, tak. siunnersuummi § 11, imm. 1.

Siunnersuummi § 11, imm. 3 ataatsimiititaliap immikkut oqaluuseraa, taanna malillugu ineqarnermut tapiissutit toqqaannartumik attartortitsisumut akilerneqartassallutik, tamatumalu kingorna taassuma ineqarnermut akiliutit ineqarnermut tapiissutinut naapertuuttumik appartittassallugit.

Oqaloqatigiinnerit ingerlanneqartut tunngavigalugit ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq matumani aamma iluanaarniutigineqartarnerata suujunnaarsinneqarnissaa naatsorsuutigalugu aaqqissugaanera atuuttoq allangortinneqarnissaa kissaatigineqanngimmat.

Ataatsimiititaliaq siunnersuummi § 12-imut itisiliissutaasunik oqaaseqaatissaqanngilaq.

Kapitali 3 Utertitsisarneq

Siunnersuummi § 13 ataatsimiititaliamit annertunerusunik oqaaseqaateqarfigineqarnani taparserneqarpoq.

Kapitali 4 Ineqarnermut tapiissutit atorunnaarsinnerat

Siunnersuummi § 14 pisariaqartinneqartutut ersarissuseqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Kapitali 5 Aningaasalersuineq

Siunnersuummi § 15 pisariaqartinneqartutut ersarissuseqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taanna malillugu ineqarnermut tapiissutit kommuninit 40 pct.-imik Nunattalu Karsianit 60 pct.-imik akilersorneqassallutik.

Kapitali 6 Naammagittaalliorsinnaaneq

Siunnersuummi § 16-imi Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuuteqarsinnaaneq ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi piffissaq sulianik ingerlatsinerneq atornerqartoq eqqumaffigiuqaqullugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut kaammattuutigaa. Innuttaasut naammagittaalliuutimik suliarineqarnissaanut ukiuni arlalinni utaqqisinneqartarnerat akuerineqarsinnaanngilaq. Naalakkersuinikkut anguniagarineqartoq tassaavoq naammagittaalliuutit suugaluartulluunniit qaammatit arfinillit iluini aalajangiiffigineqarsinnaassasut aammalu tamatuma piviusunngortinniarneqarnissaa Naalakkersuisut suliniutigissagaat.

Kapitali 7 Atortuulersitsineq

Inatsisip ulloq 1. Januar 2016-imi atuutilernissaa ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarpoq.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut kingunerisassat siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini nassuiaatigineqarput. Tassani eqikkarlugu oqaatigineqarpoq *pisortanut aningaasaqarnikkut kingunerisassaasa naatsorsorneranni ukiumut 12,8 mio. kr.-inik sipaartoqartarnissaa naatsorsorneqarpoq. Tamakkiisumik sipaartoqarsinnaanera anguneqassaaq nalunaarut ilaasusaaq atuutsinneqalerpat.*

Siunnersuummi § 15 malillugu ineqarnermut tapiissutit 40 pct.-ii kommunimit 60 pct.-iilu Nunatta Karsianit akilerneqartussaammata aningaasaqarnikkut kingunerisassat 1. januar 2016-imit nunatta karsianut ukiumoortumik 7.68 mio. kr.-inik kommuninullu 5.12 mio. kr.-inik sipaaruteqarnerannik nassataqassapput, siunnersuullu ilusimisut iluseqartoq akuerineqassappat ataatsimoortumik tapiissutit kommuninik isumaqatigiinniutigineqarneranni tamanna eqqumaffiginiarneqassaaq.

Oqaatigineqartut ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput.

Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai eqikkarlugit

Ineqarnermut tapiissutit tassaapput akissakinnerusut inissiami attartukkamiiginnarnissaannut – angerlarsimaffeqaannarnissaannut - tapersiissuteqariaatsit periaatsilluunniit arlallit ilagaat. Bolistøttemut taarsiullugu assersuutigalugu toqqarneqarsinnaavoq periaaseq najoqqutarisassat erseqqinnerusumik aalajangersarneqartut malillugit ineqarnermut akiliutinik

annikillisitsiusarnermik atuineq. 2015-imi aningaasanut inatsimmi konto pingaarnermi 30.11.10-mi, *Ineqarnermut tapiissutinut* tunngasumi 67.5 mio. kr.-it immikkoortinneqarput. Kommunit ineqarnermut tapiissutit 40 %-it akilertussaammassuk 2015-imi ineqarnermut tapiissutinut 45 mio. kr.-it kommuninut immikkoortinneqarput. Tamatuma kingorna 2015-imi ineqarnermut tapiissutit tamarmiusut 112.5 mio. kr.-iupput, taakkulu nunarput eqqarsaatigalugu annertoorujussuupput.

Ataatsimiititaliap Inatsisartut ataatsimiinneranni matumani siunnersuummut matumunnga ilanngullugu suliarai siusinaartumik pensionisiat pillugit siunnersuut UKA 2015/98 aammalu utoqqalinersiaqarneq pillugu siunnersuut UKA 2015/160.

Siunnersuutit taakku pingasut ataatsimut suliarineranni siunnersuutit imminnut ataqatigiinnerat ersarissumik nassuiaateqarfigineqanngilaq. Siusinaartumik pensionisiat utoqqalinersiallu allannguutissaattut siunnersuutit ineqarnermut tapiissutisisinnaanermut periarfissamut qanoq sunniuteqassanersut qulaajaqqissaarneqarnissaa ataatsimiititaliap pingaartilluinnarsimavaa.

Ineqarnermut tapiissutit pillugit siunnersuut manna utoqqalinersiat siusinaartumillu pensionisiat pillugit iluarsartuussinermut naapertuussarneqartariaqartoq ataqatigiissaarneqartariaqartorlu ataatsimiititaliap erseqqissaatigissavaa.

Iluanaarniuteqarsinnaanerit qanoq annertutigisumik qanorlu iliornikkut atorunnaarsinniarneqarnersut siunnersuummi matumani erseqqissumik nassuiaatigineqanngilaq aammalu aningaasarsiat killissarisat qanoq ittut atuutsilersarneqarnersut siunnersuummi saqqummiunneqartumilu paasissutissiissutigineqanngilaq, taamaattumillu tamanna ataatsimiititaliap allakkatigut apeqquteqarnermigut paasiniarsimallugu.

Aningaasarsiat killissarisat isumaliutissiissummi ataatsimiititaliap oqaaseqaateqarfigai. Iluanaarniutaasinnaaneranut tunngatillugu, siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani akissuteqaammi inatsimmi atuuttumi iluanaarniutaasinnaanerata suujunnaarsinneqarnissaanut tunngatillugu qanoq nalunaarusiortoqarniarnersoq Naalakkersuisut ersarissassagaat ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqassaaq.

Siusinaartumik pensionisiant siunnersuutip aammalu utoqqalinersiaqarneq pillugu siunnersuutip imminnut ataqatigiinnerat pillugu siunertaanngitsunik ajornartorsiuteqartoqartoq 2016-ip ingerlanerani paasineqassappat tamanna kommuninit Naalakkersuisunillu malinnaaffigineqarlunilu aqqiiviginiarneqassasoq, tamannalu pillugu ataatsimiititaliap ilisimatinneqarnissaa ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqassaaq.

Ajornartorsiutit ataqatigiissut arlallit taaneqartut Naalakkersuisunit kommuninillu eqqumaffiginissaat pingaaruteqarmat ataatsimiititaliap erseqqissaatigissavaa.

Ineqarnermut tapiissutit pillugit iluarsartuussineq manna suliniutinut angerlarsimaffissaaleqilernissamut inissaaleqilernissamullu pinaveersaartitsinermut kinguneqarnerlunnginnissaa pingaaruteqarmata ataatsimiititaliap aamma erseqqissaatigissavaa.

Aammattaaq maanna isertitat naatsorsorneqarneranni oqartussaasut tunniussisussat innuttaasullu nikerartorujussuarnik isertitaqartatut eqqarsaatigalugit ajornartorsiuteqartoqalersinnaanera ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnermini ernummatigissimavaa.

Taama pisoqarsinnaanera pillugu Naalakkersuisut kommuninut ingerlaavartumik attaveqartassasut, tamatumalu kingorna naapertuuttoqanngitsoq paasineqassappat tamatumunnga aaqqiiniartaqqullugit ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

Kiisalu ineqarnermut tapiissutit iluarsiivigineqarnerat suliffeqarnermi piareersimanissaq eqqarsaatigalugu pisortanit ikiorsiissutit pillugit maleruagassanut pitsaanngitsumik sunniuteqarsinnaasooq ataatsimiititaliap ilimagaa. Taama pitsaanngitsumik sunniuteqarsinnaaneq piaartumik qulaajaqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput, taamaalilluni ineqarnermut tapiissutisisinnaaneq eqqarsaatigalugu isertitatigut iluanaarniartoqarsinnaaqqunagu.

Pisortanit ikiorsiissutit iluarsineqarnissaat naleqqussarneqarnissaallu siunertaralugu taakku pillugit maleruagassat Naalakkersuisunit aamma iliuseqarfigineqalersaartut ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq taamaalilluni ilatsiinnarluni pisortanit ikiorserneqarnissaq pinnagu sulineq imminut akilersinnaajuaannaqqullugu. Tamanna ataatsimiititaliamit tamakkiisumik taparserneqarpoq.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat

Siunnersuummik aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuummik ulloq 29. oktober 2015 Naalakkersuisut nassiussaqqarput.

Siunnersuummi § 5-imut ilaatigut allannguutissatut siunnersuuteqartoqarpoq, matumani utoqqalinersialinnut siusinaartumillu pensionisialinnut immikkut malitarisassanik ilanngussigallartoqarsimalluni, matumani maannakkut isertitat naatsorsornerini taakku 4. 100 kr.-inik ilanngaaserneqarsinnaassallutik. Allannguummi nalinginnaasumik oqaaseqaatini allassimavoq, ungasinnerusoq isigalugu immikkut malittarisassat taakku

attatiinnarneqassanersut nalilerneqarumaartoq. Akileraartarnermut ineqarnermullu tunngasuni ataatsimut iluarsartuussinissamut tunngatillugu tamanna nalilerneqarluni.

Aammattaaq § 5-imi nutaatut allannguutissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq, illoqatigiit maannakkut isertitaat tunngavigalugit ineqarnermut tapiissutit naatsorsorneqartassasut.

Siunnersuummi § 11-imut allannguutissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq, inissiani attartortittakkani ineqarnermut tapiissutit ineqarnermullu akiliutip naatsorsorneqarneranni assigiinngissuseq taamaallaat akilerneqartassasoq. Matumani siunertarineqarluni ineqarnermut tapiissutip ineqarnermut akiliuteqarnermut annikillineqarnissaata qulakkeerneqarnissaa.

Allannguutissatut siunnersuummi aningaasatigut allaffissornikkullu kinguneqassanngitsoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq.

Ulloq 3. november 2015-imi siunersiuineri allannguutissatut siunnersuummik ataatsimiititaliaq saqqummiussiffigineqarnissaminut periarfissinneqarpoq.

Allannguutissatut siunnersuut pillugit ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq allannguutissatut siunnersuut saqqummiunneqartoq ataatsimiititaliamit tapersorsorneqarmat, utoqqalinersiallit ukiumut ilanngaateqartarnissaanik 4.100 kr.-inut qaammammullu 341,67 kr.-inut ilanngaateqartarnissaanik siunnersuutigineqartoq tusaatissatut tigullugu.

Allannguutissatut siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassaanut tunngatillugu Naalakkersuisut oqaatigaat akileraarutinut ilanngaammi aningaasartuutaanerusussatut naatsorsuutigineqartut ineqarnermut tapiissutinut sipaarutigineqartussanut nikingassutit ilanngullugit naatsorsorneqareersimasut. Ataatsimiititaliap tamanna tusaatissatut tiguaa.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Tamanna oqaaseqaatillu saqqummiunneqartut isumaliutillu tunngavigalugit Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ataatsimiititaliap isumaqatigiittut akuerineqassasoq innersuussutigaa, siunnersuullu ilusimisut iluseqartoq akuerineqassasoq innersuussutigalugu.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu oqaatigineqartutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Tillie Martinussen,
Siulittaasoq

Agathe Fontain

Jess Svane

Laura Tàunâjik

Ineqi Kielsen

Ane Hansen

Mimi Karlsen